

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

ข้อมูลที่พอจะประมวลได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งประเภทนักศึกษาและอาจารย์ มีดังนี้

1. ความต้องการการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหลังจากจบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นวิชาโท/เลือกเสรี

นักศึกษาเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท เพราะนักศึกษาต้องการจะนำความรู้ภาษาอังกฤษไปช่วยในการประกอบอาชีพ รวมทั้งต้องการมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้ง และเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการเรียนต่อระดับสูง เช่นเดียวกับกับเหตุผลข้อหนึ่งของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกเสรี ที่ต้องการนำความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่ตนเรียนไปใช้ในการประกอบอาชีพ แต่เป็นเหตุผลรอง อย่างไรก็ตามไม่ว่านักศึกษาจะเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท/เลือกเสรี ต่างก็มีความต้องการที่จะนำวิชาภาษาอังกฤษที่ตนเรียนไปช่วยในการประกอบอาชีพหลังจากที่จบการศึกษาแล้วทั้งนั้น

2. วัตถุประสงค์หลักสูตร การจัดลักษณะวิชาเป็นแบบ "ได้ระดับ" และความเพียงพอของเนื้อหา

ดังได้กล่าวไว้ข้างต้นว่า หลักสูตรปริญญาตรีวิชาภาษาอังกฤษได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้เพื่อใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายและมุ่งฝึกทักษะทั้ง 4 คือ อ่าน เขียน ฟัง-พูด และให้ผู้เรียนนำทักษะเหล่านี้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างลักษณะวิชา (Course Design) จึงเน้นการฝึกทักษะเฉพาะด้านแบบต่อเนื่อง และตัวเนื้อหาของแต่ละวิชาจะมีลักษณะเป็นภาษาอังกฤษทั่วไป ทั้งนี้เพื่อปูพื้นฐานภาษาอังกฤษให้แก่ผู้เรียน นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรว่าตรงตามที่ได้กำหนดไว้ แต่สำหรับการที่จะบรรลุเป้าหมายในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มีนักศึกษากลุ่มหนึ่งสัดส่วน 10.9% ที่คิดว่าสาเหตุของการที่ตนไม่บรรลุเป้าหมายในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษนั้น เนื่องจากตัวนักศึกษาเอง รวมทั้งระบบการเรียนการสอน เนื้อหา เวลา และตัวอาจารย์ผู้สอนซึ่งไม่มีวิธีการสอนที่ดี ขาดบุคลิกภาพและอารมณ์ของอาจารย์

ในการจัดลักษณะวิชาในรูปของการ "ได้ระดับ" เพื่อให้มีความต่อเนื่องของทักษะเฉพาะด้านนั้น ประชากรทั้งนักศึกษาและอาจารย์แสดงความคิดเห็นที่ตรงกัน คือการ "ได้ระดับ" มีทั้งข้อดี และข้อเสีย ข้อดีคือ เป็นการปูพื้นฐานภาษาอังกฤษ เป็นการฝึกฝนเพื่อใช้ทักษะเฉพาะด้าน และผู้เรียนรู้สึกมั่นใจ ข้อเสียคือ เป็นการเรียนที่ใช้เวลานานมาก อย่างไรก็ตามประชากรที่เป็น

อาจารย์มีความเห็นว่าในกรณีที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท/เลือกเสรี ลักษณะวิชาควรจะมีลักษณะเปิดเสรีในตัว เช่น ควรจะผสมผสานไวยากรณ์ (โครงสร้างภาษาอังกฤษ) กับทักษะเฉพาะสาขาวิชา จะทำให้การไต่ระดับ หรือจำนวนวิชาที่ขึ้นความรู้อัตโนมัติ เพราะหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นการคัดโปรแกรมให้เหมาะสมกับนักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษมากกว่าหรืออีกนัยหนึ่งหลักสูตรไม่ได้คัดโปรแกรมให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาวิชาโท/เลือกเสรี

ในด้านเนื้อหาของลักษณะวิชา ประชากรทั้งนักศึกษาและอาจารย์ให้ความคิดเห็นที่ตรงกัน คือต้องการให้สร้างลักษณะวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิชาเฉพาะ เช่น ให้มีศัพท์เฉพาะและให้เนื้อหาที่มีลักษณะที่รวมทักษะมากกว่าหนึ่งด้าน ตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งจะนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าตำราหรือเอกสารอ้างอิงตามที่มีผู้สอนได้มอบหมายให้อ่านประกอบ ในแต่ละวิชา เช่น นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ควรจะเรียนเนื้อหาทางด้านภาษาอังกฤษธุรกิจ เพื่อที่จะเขียนรายงานทางธุรกิจได้ อย่างไรก็ตาม ประชากรที่เป็นอาจารย์ได้แสดงความคิดเห็นชัดเจนในประเด็นให้เพิ่มเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาเฉพาะของสาขา โดยผสมผสานทักษะทุกด้าน คือ อ่าน เขียน ฟัง-พูด เข้าด้วยกัน เพราะอาจารย์มองเห็นประโยชน์ว่า ทักษะด้านการอ่านจะช่วยนักศึกษาในการค้นคว้า เขียน ฟัง-พูด จะช่วยในการประกอบอาชีพ และในการสร้างเนื้อหาแบบดังกล่าวข้างต้น จำเป็นจะต้องให้นักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษทั่วไป (General English) ถึงระดับหนึ่ง นักศึกษาจึงจะเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (เฉพาะสาขาวิชาหรือ ESP) และเพื่อให้นักศึกษาได้บรรลุเป้าหมายในการเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ ประชากรที่เป็นอาจารย์ได้เสนอให้ทำคณะบังคับ เรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับสูงกว่าวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานอีก 2 วิชา ซึ่งเท่ากับ 6 หน่วยกิต

3. ความต้องการเรียนทักษะต่าง ๆ ประโยชน์ที่ได้รับ และประเมินความสามารถในการใช้

จากการสำรวจเรื่องความต้องการเรียนทักษะด้านต่าง ๆ รวมโครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) และประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการที่ตนได้เลือกเรียน จะพบว่านักศึกษาต้องการฝึกทักษะการฟัง-พูด เป็นอันดับแรก ต้องการเรียนโครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) เป็นอันดับสอง และเรียนทักษะการอ่านเป็นอันดับสาม

สำหรับวิชาด้านทักษะการฟัง-พูด ที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนมากเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากมาจากนักศึกษาเห็นประโยชน์ในปัจจุบันและในอนาคต กล่าวคือในขณะที่เรียนวิชานี้อยู่ นักศึกษาสามารถสื่อสารได้ นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ทันที สำหรับประโยชน์ในอนาคต คือ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ทักษะการฟัง-พูด จะเอื้อในการประกอบอาชีพ ซึ่งเริ่มตั้งแต่การสมัครงาน

ที่จะต้องใช้ทักษะนี้ในการสัมภาษณ์ และนอกจากนี้นักศึกษาเห็นว่าวิชาในสายโครงสร้างภาษาอังกฤษให้ประโยชน์ในปัจจุบันต่อนักศึกษาเช่นกัน กล่าวคือนักศึกษาลำมารถนำความรู้ในวิชาดีไปใช้เป็นที่ฐานความรู้ของวิชาทักษะการเขียน หรือทักษะการอ่าน หรือแม้แต่ทักษะการฟัง-พูด

สำหรับความสามารถในการอ่านตำราหรือเอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษ และนำไปใช้ในวิชาเฉพาะของนักศึกษา ประชากรอาจารย์ได้ให้ความเห็นว่า นักศึกษาประสบปัญหาในด้านความเข้าใจ และนักศึกษาเองก็ยอมรับว่าเมื่ออ่านตำราหรือเอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษแล้วแทบจะไม่เข้าใจเลย ดังนั้นประชากรทั้ง 2 ชนิด มีความเห็นตรงกันในเรื่องของสาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจและไม่สามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในวิชาเฉพาะของตน คือการที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านโครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) ศัพท์เฉพาะ และพื้นฐานความรู้วิชาเฉพาะของนักศึกษา

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ

4.1 นักศึกษาไม่เรียนวิชาภาษาอังกฤษต่อหลังจากจบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

เนื่องจากวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานเป็นวิชาพื้นฐานหมวดภาษาต่างประเทศ ที่มีนักศึกษาเลือกเรียนมากที่สุด ทั้งนี้เพราะมี 6 คณะ คือ คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ แผนกอิสระสังคมวิทยา ที่บังคับให้นักศึกษาของตนเรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในหมวดภาษาต่างประเทศ สำหรับคณะอื่น ๆ คือ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะวารสารศาสตร์ นักศึกษาลำมารถเลือกเรียนภาษาต่างประเทศนอกเหนือไปจากภาษาอังกฤษได้ เช่น นักศึกษาคณะนิติศาสตร์อาจเลือกเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสพื้นฐาน หรือนักศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ อาจเลือกเรียนวิชาภาษาเยอรมันพื้นฐาน เป็นต้น

จากผลการวิจัย ปรากฏว่านักศึกษาไม่ชอบการจัดการเรียนการสอนที่มีระบบโควตา โดยได้ให้เหตุผล ดังนี้

- 1) เมื่อขอโควตาไม่ได้ ทำให้การเรียนวิชาภาษาอังกฤษหยุดชะงัก
- 2) การจำกัดโควตา ทำให้มีปัญหาด้านการเลือกวิชาที่ต้องการจะเรียน
- 3) ในกรณีที่ยกโควตาวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาพื้นฐานไม่ได้ ก็จะไม่ได้รับเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับสูง และจะทำให้เสียเวลาไป 1 ภาคการศึกษา และทำให้การตัดตารางสอนไม่เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้
- 4) ทำให้มีการแย่งโควตา และบางครั้งถึงขั้นซื้อขายโควตา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้นักศึกษาไม่เรียนวิชาภาษาอังกฤษต่อจากวิชา
ภาษาอังกฤษพื้นฐาน

4.2 ปัญหาการ เรียนรวมกับนักศึกษาวิชา เอกภาษาอังกฤษ

ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษปี 2520-2525 ได้กำหนด
วัตถุประสงค์ และสัดส่วนวิชาไว้สำหรับนักศึกษาวิชา เอกภาษาอังกฤษ ดังนั้นนักศึกษาวิชาโท/เลือก
เสรี ซึ่งมาจากสาขาอื่น ๆ และคณะต่าง ๆ จึงเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของหลักสูตร
วิชาภาษาอังกฤษและในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาวิชา เอกภาษาอังกฤษก็เรียนรวมกับนักศึกษา
วิชาโท/เลือกเสรี และตัดเกรดร่วมกันใช้เกณฑ์เดียวกัน ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาวิชาโท/เลือกเสรีจึง
แสดงความคิดเห็นดังนี้

4.2.1 เนื่องจากนักศึกษาวิชาโท/เลือกเสรีมีพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษต่ำกว่า
นักศึกษาศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ความรู้ไม่ได้อยู่ในระดับเดียวกัน
เช่นในวิชาทำนองอ่าน นักศึกษาวิชาโท/เลือกเสรี ต้องใช้เวลาในการ
ทำความเข้าใจมากกว่านักศึกษาศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษดังนั้นการตัดเกรด
จะทำให้พวกเขาเสียเปรียบ

4.2.2 นักศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษค่อนข้างจะมีทัศนคติไม่ดีต่อนักศึกษา
วิชาโท/เลือกเสรี ไม่ให้ความช่วยเหลือ และคิดว่าตนเองเก่งกว่านัก-
ศึกษาศึกษาวิชาโท/เลือกเสรี

4.2.3 อาจารย์ผู้สอนบางท่านสนใจนักศึกษาศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษมาก และ
อาจารย์มักจะไม่เปรียบเทียบนักศึกษาศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษกับนักศึกษ
วิชาโท/เลือกเสรี ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างนักศึกษ
วิชาเอกภาษาอังกฤษและวิชาโท/เลือกเสรี

4.2.4 ลากการที่มีนักศึกษาศึกษาวิชาเอกภาษาอังกฤษเรียนวิชานั้นมาก ผู้สอนมัก
จะอธิบายเร็ว เพราะถือว่าผู้เรียนรู้แล้ว

4.3 ปัญหาการตัดตารางสอนวิชา เอก/วิชาบังคับในคณะของตน

ถึงแม้ว่าระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้
เลือกเรียนวิชานอกคณะเป็นวิชาโท หรือวิชาเลือกเสรี อุปสรรคในการเรียนวิชาโท/เลือกเสรีคือ
นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนวิชาเอก/บังคับในคณะของตนก่อน และโดยทั่วไปแล้วตารางสอนของ

วิชา เอก / ปังคับของคณะก็ไม่เอื้อพอที่จะให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้

4.4 ปัญหาส่วนตัวและอื่น ๆ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่านักศึกษาไม่ค่อยจะมีความมอดทนในการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพราะนักศึกษาได้ให้เหตุผลอีกอันหนึ่ง คือ วิชาภาษาอังกฤษเป็นงานหนักและนักศึกษาอื่นก็เคยและเกรงว่า จะเรียนได้ไม่ตลอด และนี่เป็นสาเหตุอีกอันหนึ่งที่นักศึกษาจึงไม่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ต่อจากวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะความคิดเห็นบางประการที่ได้จากการทำสำรวจในครั้งนี้เป็น 2 หัวข้อ ดังนี้

1. การปรับโครงสร้างโปรแกรมภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาโท/เลือกเสรี : วิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ
2. แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
1. การปรับโครงสร้างโปรแกรมภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาโท/เลือกเสรี : วิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจหรือ ESP

อาจเป็นเพราะว่าแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2514 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 8 พ.ศ. 2522 "ส่วนจบการศึกษาด้วยวิธีประสานงานด้านวิชาการระหว่างคณะหรือภาควิชาต่าง ๆ คณะใด หรือภาควิชาใด มีหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการด้านใดก็จะอำนวยความสะดวกในการศึกษาด้านนั้นแก่นักศึกษาทุกคนทั้งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาต่างภาควิชาศึกษาร่วมกันในลักษณะวิชาเดียวกัน" ดังนั้นนักศึกษาจากคณะต่าง ๆ ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโทหรือเลือกเสรี จึงต้องเลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษจำนวน 17 วิชาให้เป็นวิชาโท/เลือกเสรี ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 แล้วว่า 17 วิชานี้เป็นวิชาบังคับในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และเป็นหลักสูตรปริญญาตรีภาษาอังกฤษปี 2520 ที่กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับสาขาวิชา เฉพาะหรือสาขาวิชา เอกภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ (ดูแผนภูมิ หน้า 7)

ถ้าจะดูแนวคิดการ จัดหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ในเรื่องงานของหลักสูตรและการสอน ซึ่งมิพบทาทในการกำหนดแนวทางการสร้างคน และถือว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งของหลักสูตรในระดับนี้ เพราะหลักสูตรจะเป็นส่วนช่วยในการสร้างคน (โพธิ์ชัย สิ้นสารัตน์ :

เรื่องเดิม) จะเห็นว่าในการจัดโปรแกรมภาษาอังกฤษดังกล่าวข้างต้น เราได้มองข้ามผู้เรียนกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะกลุ่มที่ใหญ่มาก กลุ่มนั้นคือนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโท/เลือกเสรี ผู้เรียนกลุ่มนี้โดยทั่วไปจะมีสัณนิษในการเลือกวิชาที่ตนจะเรียน การตัดสินใจเลือกเรียนของผู้เรียนกลุ่มนี้จะมีปัจจัยสำคัญ คือความต้องการและประโยชน์ที่จะได้รับจากวิชานั้น ๆ

ในการพัฒนาหลักสูตร นอกจากจะคำนึงถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน คือ ผู้เรียนจะเรียนอะไร และเพื่ออะไร สิ่งสำหรับผู้บริหารงานหลักสูตรควรจะคำนึงถึงอีกสิ่งหนึ่ง คือเนื้อหาของแต่ละวิชาในหลักสูตรนั้น ๆ ได้เป็นที่ยอมรับของนักการอุดมศึกษา และนักวิชาการทั้งหลายว่า การกำหนดเนื้อหารายวิชาจะต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและให้คำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ของสังคม หรือของหน่วยงานนั้น ๆ มิใช่เป็นการกำหนดเนื้อหาตามแต่ผู้สอนจะเห็นสมควร ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเรื่อง "ภาษาอังกฤษระดับมหาวิทยาลัยกับความต้องการของสังคม" (กัญญาและคณะ) ได้สรุปว่า เนื้อหาขององค์ประกอบของหลักสูตรปริญญาตรีภาษาอังกฤษนั้น ควรเน้นความสำคัญตามลำดับ คือ การสร้างทักษะ ด้านวิชาชีพ และเนื้อหาทางวิชาการอย่างลึกซึ้ง

นอกจากจะมีการกำหนดเนื้อหาแล้วควรจะต้องจัดลำดับเนื้อหาโดยให้หลักเรื่อง ความเข้าใจอันจริงของผู้เรียนมีผู้กล่าวกันว่า การสร้างเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษจะหลีกเลี่ยงความเข้าใจอันได้ยาก ผู้พูดอาจจะลืมไปว่า ส่วนที่คิดว่าเข้าใจนั้น ที่แท้จริงคือกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ซึ่งไม่ว่าระดับความรู้ใด ๆ ก็ต้องมีกฎเกณฑ์เหล่านั้น ดังนั้นในการจัดลำดับเนื้อหา ในวิชา โครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) ควรจัดตามระดับความยากง่ายในกระบวนการเรียนรู้ ความกว้างและลึกของเนื้อหา

ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่าน่าจะได้มีการปรับโครงสร้างโปรแกรมภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาโท/เลือกเสรี ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ให้สอดคล้องตามความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ กล่าวคือ นักศึกษาต้องการจะเรียนภาษาอังกฤษที่จะช่วยในการประกอบอาชีพ ในขณะที่อาจารย์ต้องการภาษาอังกฤษที่จะช่วยให้นักศึกษาได้นำไปอ่านค้นคว้าตำรา เอกสารภาษาอังกฤษ รวมทั้งช่วยในการประกอบอาชีพของนักศึกษาได้ด้วย ด้วยข้อคิดเห็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอปรับโครงสร้างโปรแกรมภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาโท/เลือกเสรี ให้มีลักษณะเป็นวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจหรือ ESP (ดูรายละเอียดในภาคผนวก 4) เป็นแบบภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการ (English for Academic Purposes : EAP) หรือแบบภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (English for Occupational Purposes : EOP) ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1 ในแง่ของการจัดลักษณะวิชา

วิชาภาษาอังกฤษที่จัดตามความต้องการและความถนัดของผู้เรียนหรือสาขาวิชา จะมีลักษณะเป็นวิชาเฉพาะ (Specific Courses) ถ้าสาขาวิชาใดต้องการเน้นทักษะหนึ่งทักษะใด หรือทักษะผสมผสาน (Integrated Skills) วิชาภาษาอังกฤษก็จะมีลักษณะเป็นภาษาอังกฤษเพื่อ วิชาการ (EAP) หรือถ้าผู้จัดเห็นว่าความต้องการของสังคมเน้นภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว (English for Tourism) วิชาภาษาอังกฤษจะมีลักษณะเป็นภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (EOP) เพราะภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวอยู่ในขอบข่ายสายงานธุรกิจ

1.2 ในแง่ของการผสมผสานเนื้อหาของวิชา เฉพาะกับทักษะ ที่ต้องการจะเรียน

ถ้ามีการจัดวิชาภาษาอังกฤษตามแบบข้อ 1.1 การผสมผสานเนื้อหาของวิชาเฉพาะสาขา ของนักศึกษาย่อมมีโอกาสจะทำได้ดีมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นการสร้างลักษณะ เนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษที่จะ เอื้อให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ ความรู้เดิมเกี่ยวกับวิชาเฉพาะของตนมาช่วยให้เกิด ความเข้าใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของตนมากยิ่งขึ้น (Dechant : 1982) นอกจากนี้ การสร้างลักษณะวิชาภาษาอังกฤษที่มีการผสมผสานเนื้อหาวิชา เฉพาะกับทักษะด้านต่าง ๆ ผู้จัดยัง สามารถที่จะสอดแทรกหรือผสมผสานโครงสร้างภาษา (ไวยากรณ์) หรือศัพท์เฉพาะ ให้สอดคล้อง กับความต้องการและความถนัดของผู้เรียนอีกด้วย (ขอให้ดูตัวอย่างบทเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ ใน 2 ลักษณะในภาคผนวก 4)

1.3 ในแง่การใช้ Communicative Approach ในบทเรียนภาษาอังกฤษ เฉพาะกิจ

ในรอบ 20 ปีที่ผ่านมาทฤษฎีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลง ไปมาก โดยเฉพาะเจ้าของทฤษฎีได้พยายามที่จะคิดค้นและทดลองสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และถึงแม้ว่าจะไม่มีตำราหรือหนังสือใดที่จะประกันการสอนที่ดี ดังนั้นนักทฤษฎีจึงมีความเชื่อว่า การ นำ Communicative Approach มาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษจะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษา- ภาษาอังกฤษสื่อสารได้ เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถทางภาษา (Language Competence) ซึ่ง ไม่ใช่แต่เพียงการใช้ภาษาให้ถูกไวยากรณ์ แต่ต้องเหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ด้วย (Appropriate) นอกจากนี้ความสามารถทางภาษายังรวมถึง ทักษะคิด ค่านิยม และแรงสูงใจ เกี่ยวกับภาษาซึ่งประ- กอบด้วยลักษณะของภาษาและการใช้ (ฮัมส์ : 1979) นอกจากนี้ Munby (1983) ยัง เน้นถึงความ สามารถทางภาษาคำศัพท์เชิงสังคมวิทยาและวัฒนธรรม และความสามารถทางการพูด

ดังนั้นการสร้างบทเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจโดยมีวัตถุประสงค์ของการเรียนที่แน่นอนว่าผู้เรียนต้องการจะนำความรู้ไปใช้ทำอะไร ซึ่งจำเป็นต้องมีการสำรวจความต้องการ (Needs Analysis) ของผู้เรียนเป็นเบื้องต้น และสิ่งนี้ก็จะเป็นวิธีการอันหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการสร้างหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ การที่ผู้เรียนสามารถสื่อสาร หรือใช้ภาษาอังกฤษได้ในห้องเรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดกำลังใจ และมีแรงจูงใจที่จะเรียนบทเรียนนั้น บทเรียนที่มีลักษณะเป็นเชิงสื่อสารนั้นจะสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เป็นที่สนใจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของการเรียนบทเรียนลักษณะนี้ได้ในขณะที่เรียนอยู่ เพราะฉะนั้นเป็นที่แน่นอนว่าบทเรียนได้สนองความต้องการของผู้เรียนในเบื้องต้น

ดังนั้นผู้วิจัยคิดว่า เหตุผลทั้ง 3 ประการข้างต้น (ข้อ 1.1, 1.2 และ 1.3) จะนำไปสู่การสัต์หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจแบบภาษาอังกฤษเพื่อวิชาการ (EAP) หรือแบบภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ (EOP) ซึ่งจะสนองตอบความต้องการทั้งของนักศึกษาและอาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการของอาจารย์ที่จะให้มีการบังคับเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานอีก 6 หน่วยกิต หรือ 2 วิชา เป็นวิชาเลือกในคณะของตน

2. แนวทางแก้ปัญหา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

จากการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผู้วิจัยคิดว่าปัญหาระบบโควต้า น่าจะได้รับการพิจารณาแก้ไข เพราะระบบโควต้าก่อให้เกิดผลกระทบดังนี้

- 2.1 นักศึกษาไม่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่อ หลังจากจบวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานแล้ว
- 2.2 นักศึกษาอาจเปลี่ยนการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาโทไป เป็นวิชาเลือกเสรี
- 2.3 ในกรณีที่ขอโควตาวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นวิชาพื้นไม่ได้การเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับที่สูงขึ้นก็ไม่สามารถทำได้ และทำให้เสียเวลาไปอีกหนึ่งภาคการศึกษา
- 2.4 ก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน และสร้างความไม่เข้าใจกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาอังกฤษ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยวิธีดังต่อไปนี้

1) การเพิ่มอัตราค่าส่งอาจารย์ ห้องเรียนพร้อมด้วยอุปกรณ์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ได้มีจำนวนหมู่ของนักศึกษาที่ต้องการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น การแก้ไขระบบโควตาโดยวิธีนี้ไม่เพียงแต่จะช่วย ให้นักศึกษาลำบากยากได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษ แต่ยังจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการศึกษาและเป็นการสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาด้วย

2) การปรับโครงสร้างภาษาอังกฤษให้เป็นรูปแบบของภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (ข้อ 1 หน้า 61) นั้น ก็จะสามารถช่วยแก้ไขได้อีกทางหนึ่ง กล่าวคือสัปดาห์วิชาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจจะไม่มีการพักวันหยุดวิชา ทั้งนี้เพราะการสร้างเนื้อหาของวิชามักจะมีลักษณะการผสมผสานทักษะมากกว่า 1 ด้าน หรือเป็นวิชาที่มีลักษณะเปิดเสรีในตัว ดังนั้นเมื่อวิชาพื้นมน้อยวิชา โอกาสของนักศึกษาที่จะเสียเวลารอโควตาวิชาพื้นไปอีกหนึ่งภาคการศึกษา ก็คงจะลดน้อยลงไป

ชำนาญการหอสมุด